

Haugesund
kommune

Lønneberget Barnehage As
Bjørgvingata 40
5531 Haugesund

U. off.

Offl. § 24 andre ledd andre punktum

Dokumentnummer:
25/6320-1

Deres referanse:

Saksbehandler:
Kristin Vikse

Dato:
10.03.2025

Tilsynsrapport

Psykososialt barnehagemiljø Internkontroll

Lønneberget barnehage

Sammendrag

Haugesund kommune fører tilsyn med Lønneberget barnehage, jf. barnehageloven § 53. I denne rapporten presenterer vi våre vurderinger og konklusjoner i tilsynet med Lønneberget barnehage.

Tema for tilsynet er trygt og godt barnehagemiljø, med fokus på barnehagelovens §§ 41 og 42 sett opp mot barnehagens internkontroll, § 9.

Vi har avdekket brudd på regelverket og vedtar at barnehageeier må rette forholdene. Dette er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

I tilsynet finner barnehagemyndighet blant annet at barnehageeier ikke kartlegger sårbare barn systematisk, og har ikke en felles forståelse blant ansatte om hvem de sårbare barna kan være. Videre viser innsendt dokumentasjon at barnehagen har en for snever forståelse av når aktivitetsplikten skal iverksettes, til kun å omfatte krenkelser og mobbing. Rutiner knyttet til aktivitetsplikten blir ikke fulgt opp i praksis. Barnehagen må jobbe mer systematisk når de får en mistanke om at barn ikke har det trygt og godt.

Barnehagen har ikke et system for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, samt å evaluere praksis og ved behov forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll av arbeidet i forhold til §§ 41 og 42, jf § 9 punkt e.

Barnehagen mottok foreløpig rapport 13.02.25 og kom med innspill til rapporten 28.02.25. På bakgrunn av barnehagens uttalelse, er det gjort en endring i rapporten.

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting til 01.06.2025.

Innledning

Tilsynet kontrollerer om Lønneberget barnehage oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at tilsynet gjennomføres i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven.

Kort om Lønneberget barnehage

Lønneberget barnehage er en privat barnehage som drives av IOGT Haugesund. Barnehagen ble etablert i 2005. De har plass til 34 barn, fordelt på to avdelinger – en 0-3 års avdeling, og en 3-6 års avdeling. Pr 15.12.24 var det 30 barn og 8 fast ansatte.

Det har ikke tidligere vært gjennomført tilsyn med barnehagen etter barnehageloven.

Bakgrunn for tilsynet

Haugesund kommune inngår i et tverrkommunalt samarbeid med kommunene Tysvær, Karmøy, Utsira og Bokn i utførelsen av tilsyn. Tema for tilsynet er fastsatt på bakgrunn av risikovurdering i den enkelte kommune. Tilsynet åpnes for å få tilstrekkelig belyst og undersøkt hvordan barnehagen arbeider med det psykososiale barnehagemiljøet og om regelverket i barnehageloven med forskrifter blir fulgt.

Tema for tilsynet

1. Barnehagens rutiner og praksis i forhold til nulltoleranse og forebyggende arbeid, jf. barnehagen § 41
2. Barnehagens rutiner og praksis når det gjelder å følge med, melde fra, undersøke og lage skriftlig aktivitetsplan, jf. barnehageloven § 42.
3. Barnehagens rutiner og praksis for internkontroll knyttet til §§ 41-42, jf. barnehageloven § 9.

Gjennomføring av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Lønneberget barnehage med brev 27.09.2024.

Tilsynet er et temabasert skriftlig tilsyn, med mulighet for stedlig oppfølging ved behov.

Åpningsmøte

Barnehagemyndigheten i det tverrkommunale samarbeidet gjennomførte felles åpningsmøte for de barnehagene det var åpnet tilsyn med 03.10.2024. Målet med møtet var å sikre at det var klart hva som etterspørres i tilsynet, unngå unødvendig usikkerhet og anledning til å stille spørsmål.

I møtet ble følgende gjennomgått:

- Hva er tilsyn og målet med tilsynet.
- Gjennomgang av regelverk.
- Gjennomgang av utsendt lesebestilling.
- Saksgangen i gjennomføring av tilsynet.

Det ble påpekt at rutiner og planer ikke skulle endres på før innsending av dokumentasjon.

Lønneberget barnehage fikk frist til å sende inn relevant dokumentasjon innen 17.10.24. Barnehagemyndighet mottok dokumentasjon innen fristen. Tilsynet er begrenset til vurdering av innsendt dokumentasjon etterspurt i varslingsbrevet. Det er ikke sett på hvordan barnehagen oppfyller andre krav i regelverket.

Kontrollspørsmål

De rettslige kravene er formulert som kontrollspørsmål. Barnehagemyndighet skal svare på kontrollspørsmålene gjennom sine undersøkelser. Kontrollspørsmålene skal besvares med Ja/Nei, der Nei betyr at det foreligger et brudd på regelverket. De skal sikre at de rettslige relevante problemstillingene i tilsynet er dekket, og at alle barnehagene kontrolleres mot de samme kravene for å sikre likebehandling.

Etterspørsel av dokumentasjon

Etter gjennomgang av dokumentasjon, ble det 06.11.2024 etterspurt ytterligere dokumentasjon for å vurdere saken grundig:

- Har barnehagen et system for å fange opp ekstra sårbare barn?
- Har barnehagen rutine for hva og når styrer skal melde videre til eier knyttet til § 42?
- Årsplan
- Referat(er) fra personalmøter og/eller planleggingsdager.

Frist for innsending var 11.11.2024. Barnehagen leverte dokumenter innen fristen.

Intervjuer

06.11.2024 ble barnehagen varslet om at det også ville bli gjennomført intervjuer for å sikre at alle relevante perspektiv kommer frem.

Intervjuene ble gjennomført den 02.12.24. Styrer, en pedagogisk leder og en fagarbeider ble intervjuet.

Barnehagen valgte selv hvem som skulle stille til intervju. To av tre ansatte som blir intervjuet har vært ansatt 2-3 måneder i barnehagen. De ansatte ble intervjuet en og en. Referatet ble gjennomgått med den enkelte avslutningsvis etter hvert intervju.

Tilsynstema 1: Barnehagens rutiner og praksis i forhold til nulltoleranse og forebyggende arbeid i barnehagen.

Rettslig krav

Lov om barnehager av 17.05.2005 nr. 64 (barnehageloven).

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Kontrollspørsmål

1. Har barnehagen utarbeidet planer eller rutiner som beskriver barnehagens arbeid for å oppfylle § 41 i barnehageloven?
Hvis JA, kan disse dokumenteres?
Er alle ansatte gjort kjent med planene/rutinene?
2. Har personalet en felles forståelse av begrepene krenkelser, nulltoleranse og forebyggende arbeidsmåter?
Hvis JA, kan barnehagen dokumentere dette?
3. Har barnehagen en plan/rutine for hvordan fange opp/kartlegge hvilke barn som er ekstra sårbare?

Våre observasjoner, vurdering og konklusjon

Våre observasjoner

Det er sendt inn 4 rutiner knyttet til § 41. De ansatte sier i intervju at de har lest rutinene i barnehagens internkontrollsystem, PBL Mentor.

Nulltoleranse

Barnehagen har sendt inn rutinen «Barn og psykososiale forhold» (sist endret 03.10.2024) som sier: «Vi har nulltoleranse mot krenkelser som utestengning, mobbing, vold, diskriminering og trakassering». Rutinen «Vold og krenkende atferd hos barn i barnehagen» sier: «hvis vi ser at barn blir utsatt for vold eller krenkelser gripes det inn umiddelbart». Personalet forteller i intervju at de gir beskjed med en gang barna gjør eller sier noe som ikke er greit. De har lav terskel for å gripe inn. De ansatte har i fellesskap på personalmøte 30.08.23 definert hva en krenkelse er (voksen – barn). I intervju sies det at det ikke er definert hva krenkelser mellom barna kan være. De har snakket om forskjellen mellom mobbing/krenkelser og konflikter. De ansatte gir eksempler på hva de legger i krenkende atferd barn imellom.

Forebyggende arbeid

Barnehagen har sendt inn rutinen «Sårbare/utsatte barn», (laget 07.11.24, dagen etter at rutinen ble etterspurt). I intervju bekreftes det at rutinen nylig er laget, og at denne ikke er implementert. De kartlegger ikke systematisk hvem de sårbare barna er. I intervju, på spørsmål om hvem de ekstra sårbare barna kan være, varierer svarene: «et barn som ikke har nok og rett klær» (for vær). En annen sier «stille barn, de som har det tøft hjemme, har en annen kultur/språk», og en tredje ansatt måtte se i notater hvor det står «flyktninger, skilsmissebarn, barn som trenger ekstra oppfølging, og om barnas foreldre følger opp i barnehagen».

Barnehagen har sendt inn rutine «Mobbing og annen krenkende atferd mot barn» og «Barn og psykososiale forhold» (begge sist endret 03.10.2024) som begge omhandler det forebyggende arbeidet.

I intervju blir det spurt om hva de legger i å jobbe forebyggende. De nevner at om et barn ikke er inkludert kan en lage lekegruppe, tema vennskap, markere FN-dagen, sette sammen grupper for å sikre gode relasjoner.

I barnehagens årsplan står det at barnehagens hovedsatsingsområde er lekemiljø. I referat fra foreldremøte høsten 2024 er det også snakket om her, presentert som et nytt satsingsområde. I samme referat står at barnehagen har fokus på tema vennskap. I intervju forteller personalet at de i samling og grupper snakker med barna om vennskap, at vi er ulike og hvordan de skal behandle hverandre.

Innsendt referat fra personalmøte 30.08.23 viser at personalet har hatt tema om voksenrollen som skal være autoritativ (voksne som er varme og setter grenser).

Barnehagen viser i årsplanen til at de følger kommunens «Handlingsplan mot mobbing og andre krenkelser». Innsendt dokumentasjon viser at de ansatte har signert under på at de har lest den. Denne er også sendt inn som barnehagens dokumentasjon. Kommunen oppdaterte planen og skiftet navn til veileder for «Trygt og godt barnehagemiljø» juni 2024. Personalet peker ut rett veileder da de skal bekrefte hvilken plan/veileder de har lest.

Referat fra foreldremøte og samarbeidsutvalgsmøte viser det ble gitt informasjon om § 41.

I årsplanen står det at foreldrene tilbys foreldresamtale en gang i året og oppstartsamtale for nye barn. Foreldrene kan ta kontakt om de ønsker flere samtaler.

Barnehagen har sendt inn rutine for å forebygge og avdekke seksuelle overgrep (sist endret 17.10.24). Tema som er satt opp som kompetanseheving dette barnehageåret for personalet er «Hele meg» som har til hensikt å ruste barna mot kroppspress, bidra til økt kunnskap om grensesetting for egen kropp og styrke selvfølelse og individ, og å forebygge vold, seksuelle overgrep og grenseoverskridelser. De har planlagt kurs for å forebygge, avdekke vold og overgrep og ivareta de som er utsatt, med Stine Sofies Stiftelsen. I årshjulet er det også planlagt kurs med tema «Barn og engstelig atferd».

Vår vurdering

Barnehagen har oppdatert rutiner og laget en ny etter åpning av tilsyn. Disse må gjøres kjent for personalet. Intervjuer og dokumentasjon viser at flere aktiviteter ikke gjennomføres eller nylig er startet opp.

For å forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, må barnehagen kartlegge barn som kan være sårbare for å føle seg utenfor og ekskludert. Barnehagen har laget en rutine for sårbare/utsatte barn etter åpning av tilsyn, men den er ikke implementert. Barnehagen kartlegger ikke systematisk hvem de sårbare barna er. De ansatte har heller ikke en felles forståelse for hvem de sårbare barna kan være.

I intervju nevner de ansatte arbeidsmåter i det forebyggende arbeidet, blant annet fokus på vennskap og lage lekegrupper. I rutinen for det forebyggende arbeidet kan barnehagen utvide listen over forebyggende arbeidsmåter med for eksempel hvordan de støtter barn i lek, som er barnehagens satsingsområde.

Det er positivt at personalet får kompetanse på å forebygge vold, seksuelle overgrep og støtte barn som viser engstelig atferd. Barnehagen viser at de følger Haugesund kommunes veileder for trygt og godt barnehagemiljø, som inkluderer en sjekkliste for barnehagens psykososiale miljø og et kartleggingsskjema for personalets relasjoner med barna. Det fremkommer imidlertid ikke i intervju eller barnehagens rutine når på året kartleggingen skal gjennomføres, og det er heller ikke dokumentert at dette er gjort.

Vår konklusjon

Kontrollspørsmål § 41	Ja/nei
1. Har barnehagen utarbeidet planer eller rutiner som beskriver barnehagens arbeid for å oppfylle § 41 i barnehageloven? Hvis ja, kan disse dokumenteres? Er alle ansatte gjort kjent med planene/rutinene?	Ja (oppdatert/laget etter oppstart av tilsyn) Ja Ja (men ikke oppdaterte og nye rutiner)
2. Har personalet en felles forståelse av begrepene krenkelse, nulltoleranse og forebyggende arbeidsmåter?	Ja
3. Har barnehagen en plan/rutine for hvordan fange opp/kartlegge hvilke barn som er ekstra sårbare?	Ja (laget etter åpning av tilsyn, men er ikke implementert).

Vi konkluderer med at Lønneberget barnehage har planer og rutiner, men at disse må gjøres kjent og etterleves. Et råd er å slå sammen noen av rutinene.

Tilsynstema 2

Barnehagens rutiner og praksis for å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt).

Rettslig krav

Lov om barnehager av 17.05.2005 nr. 64 (barnehageloven).

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikten)

Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå

- hvilke problemer tiltakene skal løse*
- hvilke tiltak barnehagen har planlagt*
- når tiltakene skal gjennomføres*
- hvem som skal gjennomføre tiltakene*
- når tiltakene skal evalueres.*

Kontrollspørsmål

1. Har barnehagen utarbeidet rutiner/planer som beskriver barnehagens arbeid (praksis) og den enkelte ansattes ansvar for å oppfylle alle delpliktene i § 42 i barnehageloven;
 - Følge med
 - Melde fra
 - Undersøke
 - Skriftlig aktivitetsplan
2. Er alle ansatte gjort kjent med § 42 i barnehageloven, inkludert vikarer og nyansatte og andre som yter arbeid/gjør tjenester i barnehagen? Hvis ja, kan barnehagen dokumentere det?
3. Undersøkes saker som meldes så raskt som saken tilsier, jf § 42 tredje ledd?
Kan undersøkelsene dokumenteres?
4. Ved igangsetting av aktivitetsplan, er disse skriftliggjort? jf § 42 femte ledd?
5. Får foreldre og barn medvirke i innhold av aktivitetsplan og foretas det en vurdering av barnets beste?
6. Er det utarbeidet rutiner for hva og når styrer skal melde videre til barnehageeier knyttet til § 42?
7. Er foreldrene gjort kjent med kapittel VIII i barnehageloven, herunder hvor de kan melde fra, til hvem og at terskelen for å melde fra er lav?

Våre observasjoner, vurdering og konklusjon

Det er sendt inn 4 rutiner knyttet til § 42. De ansatte sier i intervju at de har lest rutinene i barnehagens internkontrollsystem, PBL Mentor.

Våre observasjoner

Følge med

Innsendt rutine «Mobbing og annen krenkende atferd mot barn» beskriver at «Vi skal følge med og observere gruppedynamikken og enkeltbarn i ulike aktiviteter, både inne og ute».

I intervju sier de ansatte at alle har et ansvar for å følge med. På spørsmål om hva de følger med på, sier en ansatt at hen følger med på barnet når det kommer i barnehagen om morgenen – om det gråter, ikke har lyst til å gå, ikke vil slippe foreldrene. Om barn går alene, ser lei seg ut. Har overblikk på at alle har det bra. En ansatt ser etter hvor hyppig krenkende atferd er mot ett eller flere barn. Observerer om den krenkende atferden er når barnet ikke er der også (snakker bak ryggen til barnet). Ser om barn går alene. En ansatt ser etter barnas humør, appetitt, om barn er trøtte, oppmøte i barnehagen, ser etter om det er utfordringer i gruppen og om det er avvik i vanlige mønstre i fravær. Har dialog med barna i barnesamtaler og lek.

Rutine sier at «vi sikrer barns medvirkning ved at de blir hørt og involvert i saker som gjelder barnehagemiljøet gjennom felles barnemøter og en til en barnesamtale». I intervju sier de at dette nå gjennomføres ved at det på stor avdeling nylig er etablert et «Snakkehjørne» hvor en voksen har satt av 30 minutter én gang i uken til samtale med to barn. Det stilles åpne spørsmål, med mål om å kartlegge og fokusere på hvordan barnet har det hjemme og i barnehagen. Den voksne noterer det barna forteller.

Melde fra

I innsendt rutine står det «Vi melder fra til daglig leder dersom vi får mistanke om eller kjennskap til et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø» I intervju har de ansatte ulik oppfatning hvem de skal melde fra til, og når. Rutinen beskriver at daglig leder melder fra til barnehageeier i alvorlige tilfeller.

I referat fra foreldremøte sept. -24 står det «Personalet har aktivitetsplikt til å undersøke, lytte, melde og foreta tiltak dersom foresatte forteller oss at barnet blir mobbet».

Undersøke, lage skriftlig plan

I rutinen «Mobbing og annen krenkende atferd mot barn» (oppdatert 03.10.2024) står det at «vi undersøker saken snarest ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen». I intervju sier ansatt at de er raske med å ta tak om det er noe.

Det er sendt inn en aktivitetsplan, datert 14.06.24. Det er foreldre som meldte fra om at barnet ikke følte seg trygt i barnehagen. Barnehagen undersøkte saken raskt ved å ha samtale med barnet og foreldrene. Det er satt inn tiltak, hvem som er ansvarlig, når tiltak skal gjennomføres og dato for evaluering. Evaluering 08.07.24 viser at tiltakene har hatt effekt. Samtaler med foreldrene viser at de følte seg hørt og ivaretatt, og trygt på å sende barnet i barnehagen.

Barnehagen har sendt inn hva de ønsker PPT skal delta på, på kontaktdag 24.10.24 (etter åpning av tilsyn). I intervju sies det at de har notert ned observasjoner, hva de skal gjøre og hva de har prøvd ut, men ser at kompetansen ikke alltid strekker til. Det er ikke laget aktivitetsplan, da de ikke har jobbet godt nok systematisk med det. Styrer sier at det «nok er barn som har glippet». De har rutiner, tar tak i ting, men ser at de ikke er gode nok på å dokumentere. Synes det er godt at det er tilsyn nå for å få ordnet opp i det.

Referat fra avdelingsmøte 02.10.24 (etter åpning av tilsyn) omtaler en gruppe barn som er preget av krenkelser (ikke et spesifikt barn som blir utsatt for mer krenkelser enn andre). Det vedtas at de må undersøke, vurdere og evaluere hvordan de aktivt kan jobbe i hverdagen for å fremme trygge relasjoner mellom barna. Ønske om at dette skal bli en fast ting på agenda på avd. møte.

Vår vurdering

Barnehagen har rutiner for å følge med på gruppedynamikken og enkeltbarn i ulike aktiviteter, men personalet mangler en felles forståelse av hva de skal følge med på. Dette kan føre til at viktige observasjoner ikke blir meldt til styrer. Selv om ansatte observerer barna, er det ikke dokumentert at dette gjøres systematisk. Barnehagen har nylig laget en rutine for å kartlegge sårbare barn. Det er viktig at de ansatte følger med på at disse barna har det trygt og godt. Rutinen må beskrive hvordan de ansatte sikrer tilstedeværelse gjennom barnehagedagen, både ute og inne.

Barnehagen har rutine for at ansatte skal melde fra til daglig leder ved mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt miljø, og at styrer skal melde fra til eier i alvorlige tilfeller. De ansatte har ulik oppfatning av hvem de skal melde fra til og når, noe som kan føre til at viktige observasjoner ikke blir registrert. Det mangler også dokumentasjon på at barnehagen samler og har oversikt over saker som angår samme barn eller de samme barna, noe som kan avdekke mønstre av krenkelser.

Siden de ansatte ikke har en felles forståelse av hva de skal følge med på, vil det påvirke og få følgefeil videre for hva det meldes fra om, hva som undersøkes og som det til slutt settes inn tiltak for i en aktivitetsplan.

I referat fra foreldremøte sept. -24 står det «Personalet har aktivitetsplikt til å undersøke, lytte, melde og foreta tiltak dersom foresatte forteller oss at barnet blir mobbet». Regelverket i kap. 8 er ikke avgrensa til å gjelde krenking og mobbing. Det kan være ulike og sammensette årsaker til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Det avgjørende er om en eller flere hendelser påvirker barnehagemiljøet til barnet, relasjonen mellom barna, eller relasjonen mellom barnet og ansatte på en slik måte at barnet ikke har det trygt og godt når det er i barnehagen. Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen, at det er inkludert i barnegruppa og opplever å være viktig for fellesskapet.

Ved å avgrense aktivitetsplanen til arbeid med krenkelser og mobbing, viser barnehagen en for snever forståelse av regelverket

Barnehagen har laget en aktivitetsplan som inneholder nødvendige elementer, men det er viktig at barnehagen selv fanger opp saker uten at foreldrene må melde fra. Barnehagen må jobbe mer systematisk når de får mistanke om at barn ikke har det trygt og godt. Det er også viktig at barnehagen undersøker saker så raskt som saken tilsier, og at dette dokumenteres.

I tilfelle der PPT ble invitert til å observere, burde det vært startet en aktivitetsplan. Referatet fra avdelingsmøte 02.10.24 beskriver en barnegruppe preget av krenkelser, noe som viser at barnehagen ikke har et system for å følge opp slike saker.

Barnehagen gjennomfører barnesamtaler i tråd med barnehagens rutine.

Kontrollspørsmål § 42	Ja/nei
1. Har barnehagen utarbeidet rutiner/planer som beskriver barnehagens arbeid og den enkelte ansattes ansvar for å oppfylle alle delpliktene i § 42 i barnehageloven; • Følge med • Melde fra • Undersøke • Skriftlig aktivitetsplan	Ja
Følges rutiner i praksis?	Nei
2. Er alle ansatte gjort kjent med § 42 i barnehageloven, inkludert vikarer og nyansatte og andre som yter arbeid/gjør tjenester i barnehagen?	Ja (ikke nye og oppdaterte rutiner)
3. Undersøkes saker som meldes så raskt som saken tilsier, jf § 42 tredje ledd?	Nei
4. Ved igangsetting av aktivitetsplan, er disse skriftliggjort? jf § 42 femte ledd?	Ja
5. Er det utarbeidet rutiner for hva og når styrer skal melde videre til barnehageeier knyttet til § 42?	Ja
6. Får foreldre og barn medvirke i innhold av aktivitetsplan og foretas det en vurdering av barnets beste?	Ja
7. Er foreldrene gjort kjent med kapittel VIII i barnehageloven, herunder hvor de kan melde fra, til hvem, og at terskelen for å melde fra lav.	Nei

Vår konklusjon

Vi konkluderer med at barnehagen ikke gjennomfører aktivitetene i tråd med rutine og lovverket. Ved å begrense aktivitetsplikten til kun å omfatte krenkelser og mobbing, viser barnehagen en for snever forståelse av regelverket. De fleste rutiner er endret eller laget etter oppstart av tilsyn, og er ikke implementert i praksis. Flere av rutinene knyttet til § 42 kan med fordel slås sammen og jobbes mer med.

Tilsynstema 3

Barnehagens rutiner og praksis for internkontroll knyttet til §§ 41 og 42

Rettslig krav

Lov om barnehager av 17.05.2005 nr. 64 (barnehageloven).

§ 9 Internkontroll i barnehagen

Barnehageeier skal ha internkontroll for å sikre at kravene i denne loven med forskrifter følges.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Ved internkontroll etter denne paragrafen skal barnehageeier

- a. *utarbeide en beskrivelse av barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. *ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. *avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. *dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. *evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll.*

Internkontroll innebærer at barnehagen må vurdere om det er risiko for at krav i barnehageloven ikke blir overholdt og deretter sette inn egnede tiltak. Det er sentralt at de ansatte har kjennskap til kravene i loven, ellers vil internkontrollen bli tilfeldig og ikke basert på de lovkravene som stilles til barnehagen og de ansatte.

I tilsynet har vi fokus på barnehagens rutiner og praksis for internkontroll knyttet til §§ 41-42, jf. barnehageloven § 9.

Kontrollspørsmål

1. Kan barnehagen dokumentere et systematisk og kontinuerlig arbeid knyttet til §§ 41 og 42?
2. Er det foretatt risikovurdering jf. barnehagelovens § 9 i henhold til krav i §§ 41 og 42 i barnehageloven?
3. Inneholder den systematiske internkontrollen nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regelverksetterlevelse knyttet til § 42 jf § 9 b?
4. Har barnehagen et system for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf § 9 punkt c i barnehageloven, knyttet til §§ 41 og 42?
5. Har barnehagen et system for å evaluere praksis og ved behov forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll av arbeidet i forhold til §§ 41 og 42, jf § 9 punkt e?

Våre observasjoner, vurdering og konklusjon

Våre observasjoner

Barnehagen bruker PBL Mentor som internkontrollsystem, som har system for å risikovurdere, lage rutiner og melde avvik.

De ansatte sier de leste gjennom rutiner da de ble ansatt.

I intervjuet sier styrer at de ikke har et system for å sikre arbeidet med trygt og godt barnehagemiljø. Styrer ser det er rom for forbedring her, da det er ting hun er usikker på. Det blir underveis i intervju veiledet på at for eksempel kan lages et årshjul som viser hvordan en sikrer at aktiviteter og tema jevnlig blir tatt i personalet.

Årsplanen beskriver barnehagens hovedoppgaver, mål og organisering, § 9a.

Risikoanalyser

Barnehagen har sendt inn rutinen «Barn og psykososiale forhold» (sist endret 3.10.2024) som blant annet sier at «vi risikovurderer jevnlig det psykososiale barnehagemiljøet, og dokumenterer dette».

Det er sendt inn to ROS-analyser knyttet til «Krenkende atferd fra voksen og barn» og «Psykososialt barnehagemiljø». Disse er datert 04.10.24 og 17.10.24 (etter oppstart av tilsyn). Styrer sier i intervju at dette er noe hun nylig selv har fylt ut, og vedgår at det må jobbes mer med.

Rutiner

Det er lagt ved to prosedyrer for internkontroll. En som beskriver HMS knyttet til helse og miljø i barnehage (denne er ikke aktuell i denne sammenheng), og en som viser oversikt over internkontroll etter barnehageloven. Denne er oppdatert 16.10.24. Denne viser rutiner knyttet til de ulike kapitlene i barnehageloven, deriblant psykososialt barnehagemiljø. «Vi har rutiner som beskriver vår plikt til å gi barn et trygt og godt barnehagemiljø, og som skal sikre at vi kjenner til og utfører aktivitetsplikt ved krenkelser».

Rutinene er laget og/eller oppdatert etter tilsynets oppstart.

Avvik

Barnehagen har sendt inn rutinen «Barn og psykososiale forhold» (sist endret 3.10.2024) som blant annet sier at «Vi melder avvik på brudd på rutinene». Styrer har selv laget et avvik av en fiktiv hendelse på krenkende atferd, datert 03.10.24. Styrer sier hun er usikker på håndtering av avvik. De ansatte melder ikke avvik i PBL Mentor.

Vår vurdering

Vår vurdering er at barnehagen ikke gjennomfører aktivitetene i tråd med rutinene og lovverket, spesielt § 42 om plikten til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikten).

Det er ikke foretatt risikovurdering som grunnlag for å vurdere behovet for hvilke rutiner som er nødvendige.

Det gjøres ikke registrering av avvik eller risiko for avvik, noe som gjør at regelverksbrudd ikke blir oppdaget, rapportert og fulgt opp. Rutiner blir ikke evaluert og dermed forbedret. Rutinen for internkontroll for barnehagens psykososiale barnehagemiljø viser at barnehagen setter i gang aktivitetsplikten først når et barn er blitt krenket, noe som indikerer en for snever forståelse av regelverket.

Rutiner blir ikke evaluert og dermed forbedret.

Rutinen for internkontroll for barnehagens psykososiale barnehagemiljø sier «Vi har rutiner som beskriver vår plikt til å gi barn et trygt og godt barnehagemiljø, og som skal sikre at vi kjenner til og utfører aktivitetsplikt ved krenkelser» viser oss nok en gang at barnehagen setter i gang aktivitetsplikten først når et barn er blitt krenket.

Kontrollspørsmål § 9	Ja/nei
Kan barnehagen dokumentere et systematisk og kontinuerlig arbeid knyttet til §§ 41 og 42?	Nei
Er det foretatt risikovurdering jf. barnehagelovens § 9 i henhold til krav i §§ 41 og 42 i barnehageloven?	Nei
Inneholder den systematiske internkontrollen nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regelverksetterlevelse knyttet til §§ 41 og 42 jf § 9 b?	Ja
Har barnehagen et system for å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, jf § 9 punkt c i barnehageloven, knyttet til §§ 41 og 42?	Nei
Kan dette dokumenteres?	Nei
Har barnehagen et system for å evaluere praksis og ved behov forbedre prosedyrer og tiltak for internkontroll av arbeidet i forhold til §§ 41 og 42, jf § 9 punkt e?	Nei

Vår konklusjon

Barnehagen har oppdatert eller laget nye rutiner etter åpning av tilsyn, men flere av de beskrevne aktivitetene gjennomføres ikke. Det mangler dokumentasjon på at arbeidet med å sikre et trygt og godt barnehagemiljø utføres systematisk og kontinuerlig. Risikovurderinger er ikke foretatt for å vurdere behovet for nødvendige rutiner. De ansatte bruker ikke avvikssystemet, noe som fører til at regelverksbrudd ikke rapporteres og følges opp. Rutiner blir heller ikke evaluert og forbedret. Dette viser at barnehagen har betydelige mangler i sitt arbeid med å oppfylle kravene i barnehageloven §§ 41 og 42.

Pålegg om å rette forholdene

Vi har avdekket brudd på regelverket.

Det er barnehagens eier som er ansvarlig for at barnehagen drives i samsvar med regelverket, jf.

barnehageloven § 7. Vi pålegger dere å rette opp følgende forhold, jf. barnehageloven § 53:

1. Barnehageeier må sikre at det foretas risikovurderinger som grunnlag for å vurdere behovet for nødvendige rutiner for §§ 41 og 42 jf. § 9
2. Barnehageeier må sikre at rutiner bygger på oppdatert og gjeldende forståelse av barnehageloven § 42, jf. § 9
3. Barnehageeier må sikre at nye og oppdaterte rutiner blir gjort kjent og etterleves etter §§ 41 og 42, jf. § 9
4. Barnehageeier må sikre at barnehagen jobber systematisk og kontinuerlig knyttet til §§ 41 og 42, og kunne dokumentere det i det omfang barnehagen finner det nødvendig jf. § 9
5. Barnehageeier må sikre alle som jobber i barnehagen melder fra til styrer så raskt saken tilsier det, ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen, jf § 42
6. Barnehageeier må sikre at det blir ført oversikt over alle saker som meldes til styrer, jf. § 42
7. Barnehageeier må sørge for at foreldrene får informasjon om hvor og hvordan de skal melde fra hvis de er bekymret for barns psykososiale barnehagemiljø, og at det er lav terskel for å melde ifra, jf. § 42
8. Barnehageeier må sørge for at det ved mistanke om, eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken, § 42
9. Barnehageeier skal sørge for at barnehagen lager en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak, § 42
10. Barnehageeier må sikre at barnehagen registrer avvik og risiko for avvik, knyttet til §§ 41 og 42, jf. § 9
11. Barnehageeier må sikre at rutiner evalueres og forbedre dem ved behov for å sikre regelverksetterlevelse for §§ 41 og 42, jf § 9

Erklæring og redegjørelse om hvordan pålegget er rettet

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere har rettet. Dere skal erklære at rettingen er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet. Dokumentasjon som viser det, må legges ved. Dere bør redegjøre for

- hvilke tiltak dere har satt i verk eller planlegger å sette i verk for å rette regelverksbruddet
- hvordan dere planlegger å følge med på at tiltakene blir iverksatt og regelverket blir fulgt
- hvilke interne frister dere har satt for å sikre fremdrift og gjennomføring.

Dokumentasjon sendes digitalt til: postmottak@haugesund.kommune.no

Fristen er 01.06.2025

Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen **tre uker**. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Statsforvalteren i Rogaland.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Statsforvalteren, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Med hilsen

Gyda Auestad
direktør oppvekt

Kristin Vikse
pedagogisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Mottaker:

Lønneberget Barnehage As Bjørgvingata 40 5531 Haugesund

Kopi til:

Alf Gunnar Tollaksen